

Incipit liber nonus Codi.

De his qui accu- sare non possunt.

Visum est. s. de civilibus questionibus. nunc de criminalibus tractare intendit. Et quod in eis necessarij sunt accusatores. ideo potest de his qui accusare non possunt. Est autem accusare alium per libellum reum criminis deferre vel facere ad vindictam. Et alio. Accusator est ille qui aliquem coram iudice accusat et criminali sibi movet questionem. et dicitur quasi ad causatorem quod ad causas vocat eum quem appellat. c. for. c. de xbo signi. Et qui possunt accusare. Dicimus secundum glossam rubricam quod regulariter quilibet potest accusare qui non prohibetur. Insuper de publicis in iudi. in pñ. prohibetur mulier accusare. Item accusatus suus accusator et de alijs multis qui non accusant vi. in d. glossa rubricam. et vi. c. cñz. p. maconella. c. de accus. quod laici et inimici clericos non possunt regulariter accusare. et vi. ibi glossa. qui huius permittit. Insuper de his

De accusatiõib⁹ et

Glossa rubricam continuat. dictum est de personis accusantium. nunc de ipsis accusationibus in quibus necessarie sunt inscriptiones. id est de eis subiicit. Quid autem sit accusatio patet ex precedenti titulo. Quid autem continere debet libellus accusatori⁹ vi. i. l. libelloz. ff. e. in pñ. canonizata. ff. q. viij. libelloz. et continetur his verbis. Consule mense die coram patre professus. Te deferre reum crimine loca pone sodale. Et licet hora dies non mens pretereat. Alii. hos verba in c. tue. c.

de pen. Est autem inscribere obligare se ad eandem penam si non probaverit. quare reus debet pati si probaverit ipse accusator. ff. q. vi. in. quisque. c. c. crimine. Ita dicit glossa in c. in his. c. e. quia ibi Jo. an. tñda dicit. Item licet accusator se non inscribat nihilominus tenetur ad rationem si non probaverit verum ibi per doctorem. et non aliter. glossa. qui est secunda. qui ponit casus in quibus accusans se non inscribit. addit ibi doctorem. plures ubi vi.

De exhibendis et

transmittendis reis.

Glossa rubricam continuat. De personis accusantium dixit. nunc accusatorum qui quique exhibentur. quique etiam ad alium locum transmittuntur et sub custodia. ideo de hoc dicit. vi. l. si. c. q. dicit neminem in iudicio exhibendum esse precipimus nisi de cuius exhibitione iudex pronuncietur. Intellige secundum glossam a privato. fallit in falso monetario. l. i. de falso. mo. et in alijs casibus de quibus in iuribus in. glossa. alle. q. vi. Fuit autem transmissiones cum quis accusatur ibi ubi deliquit et ipse est alibi. verum in aud. verum nulli iudi. ff. de xbo. Et an et quando dicitur feri transmissio vi. qd dicitur. s. ubi de crimine. agi oportet. et in iuribus ibi alle. et vi. glossa in xbo de more in cle. pastoralis de re iudi. An remissio fiat ex necessitate. et an petens remissionem potest punire iudicem non remittentem et an remittens tenetur hoc facere sine cause cognitione.

De custodia reor⁹.

Facta accusatio et rei exhibitio quique necessaria est ut reus custodiat in carcere videamus quid quando carceri mancipatus est et qualiter mancipatus sit custodiendus et que pena imineat custodibus eorum. i. coram metariis eorum si carcerati auferuntur et que pena imineat accusati. si fracto carcere evaserint. Et sciendum quod accusatus de crimine valde graviter carceratus est. ff. c. l. diu.

Primi libri Codicis

Idem si de non valde graui crimine confessus est quia carcerabitur et velociter pena imponenda est. *¶* e. l. vi. vbi habet qd incarcerati non debent diu teneri immo cito puniri vel liberari. Item si euaserit incarceratus de custodia patris custos eandem penam quam patere tur incarceratus. *¶* e. l. ad commentarienses. Et an sit peccatum fugere carcerem hoc *¶* vi. bona glo. in ca. ius gen. nō. di. de mā. vi. glo. et qd pleni^r notat bar. in l. iij. adoptionē. s. d. adop. et in e. pastoralis de re iudi. vbi etiam habet si captiuus ad penam vel periculum mortis relaxetur iuramento suo de redeundo non tenet redire si mors sit iniuriosa ut in g. vbi p. violentiam et vi. qd dixi. ff. de ef. fract. et expi.

De priuatis carceribus inhibendis.

Glo. rubrice continuat. dixit de publico p. mittendo nūc de priuato inhibenda. Et quid si qd contra prohibitionē huius rubrice veniat et priuatum carcerem teneat. dic qd ultimo supplicio ut crimē lese maiestati. committentes sunt subingā di. *¶* e. l. vnica. Item iudices qd hoc non vendicauerint hoc crimē lese maiestatis incurrunt ut ibi dicis.

Si reus vel accusator mortuus fuerit.

Quia sepe mortis accusator et reus et quāq. alteruter cepto iudicio ideo quid iur. sit si hoc contingat videam^r. et vi. glo. rubrice qd dicit qd omnes leges huius tituli dicūt in reo in accusatore lex fi. *¶* l. si vt pponas. et in l. etiā. ff. d. pub. iudi. defuncto. Et dic qd accusatoris mortuo accusatio cepta expirat nec enim heredes accusatoris coguntur prosequi. l. diui. ff. de accu. si reus mortuus etiam extinguitur nisi in certis criminibus videlicet crimine lese maiestati. repetundarum.

apostatarum heres. ff. de accu. l. ex iudicio. Item si accusatus mortem sibi commiserit hoc est seipm interfecerit tunc non extinguitur accusatio s. bona sunt heredibus auferenda. *¶* e. defunctus de quo vi. qd dixi. de bo. eorum qui mortui sibi conuincunt. *¶* maledixerit.

Si quis imperatori

Glo. rubrice continuat. dixit de accusatoribus et accusati. nūc de ipis delictis et primo de maximis que fiunt in principibus que quāq. xbo ut hoc titulo quāq. facto ut. *¶* ri. proxi. Et scias qd si qd imperatori maledixerit ut si eum dixerit p. fidum atrocem rufum vel qd simile p. fudit si ex lenitate processit continens dū est lubricus enī lingue facile ad penam trahi non debet. ff. ad le. iuli. ma. l. famosi. si ex insania furor. vel rabie v. m. miseratione dignissimus. si autem ex deliberatione remittendus est. i. ad principem transmittendus et ipse p. pendet ex qualitate personarum an crimen p. mitti an puniri debet. l. vnica. *¶* e.

Ad legem iuliam

maiestati.

Quia impator offendit facto ut quāq. aliquis p. mittit crimē in eū. id audiamus p. stituciones ad legē iuliam maiestati. inf. p. tādā et exponēdā. Nepe istud crimē excellit cetera. Est autem crimen lese maiestati. vbiq. qd p. vrbē aliqd molit vel qd p. fugit ad hostes vel qd hostes q. l. cunctis uiuat vel armis vel pecunia vel consilio vel qd subiectas puicias nitit facē rebelles vel qd seditionē mouet in ciuitate vel qd ingratus occidant vel princeps vel qui circa latus eius militat vel qd arma sumit vel occupat loquitur contra reipublicā. De hoc crimine vi. in cl. pastoralis de re iudi. vbi habet etiam qd hoc crimen non committitur nisi in proprium principem seu superiorem.

Tituli

Et sunt multa specialia in hoc crimine quia alias non admittendi ad accusandum. in hoc crimine admittuntur puta mulieres et minores familiares parentes pauperes etc. ff. de famosi. et. l. in questionibus. et vi. in. c. cū. p. et de accusari. pena illi criminis amissionem aie sustinet et memoria rei post mortem dānat Insl. de pub. iudi. § publica.

Ad legem iuliam de adulterio et stupro.

Glo. rubrice continuat. quia adulterium est crimē de maioribus sicut lese maiestati. ideo per ordinem maiora prosequitur Et dicitur adulterium proprie innuptam quasi transire ad alteri thori cōposito nomine. stuprum in hōinem vel viduā. incestus cū cōsanguinea vel affine. Insl. de nup. § i. ff. de l. si adulterium cū incestu. Et dic q leges huius tituli facte sunt ad legem iuliam emendandā corrigendā et interpretandā. ita dicit glo. rubrice Scias q adulterium est illicitū coitū cū vxore sponsa ve aliena ppetrat. Illud q non est adulterium proprie si maritus alicui alia solutā pgnouit q adulterium cōmittit in nuptā. l. in. § i. ff. de Sed improprie etiā dicitur adulterium cum vxoratus ad solutā accedit q tūc vxorem suam cōquānat vt. xxxij. q. i. in cōiugio. vñ sic capiendū adulterium est alieni thori violatio vt. xxxij. q. v. non mechaber. vel deturpā sui Pena adulterij fm leg. est pena mort. quasi pro sacrilegio. nam sacrilegos nuptiarum gladio puniri opz. § e. l. quis. femina at iure auct. verberata in monasterium re ducitur vt in auct. vt nulli iudi. § mani festa. coll. ix. de q ibi vi. latius. Scdm iura canonica in foro ecclesiastico agit ad separationē vt et de pecu. tue. ad 2 do t. vel donationis. ppter nup. amissionem et donat. inter vi. et vx. et de do. post di. rest. plerunq. Item repellit tū

maritus ab accusando vxorem ppter leuocinū. 7 quis est leno et quis cōmittit crimen lenocini. et q luter leno puniatur vi. in. l. auxilium. ff. de mino. et. l. ij. § e. et. l. ij. § lenocini. ff. de. 7. l. castitati. § e. et vi. c. si vir ex. de adul. et in. c. quē admodum et de iureiurā. Item ppter occidere adulter filie et filiā. ff. de l. pat. et. l. nec. 7. l. q ait. maritū aut adulterum deprehensum tñ et humilem cui nō debet reuerentiā occidē ppter vt. ff. de mari to. i. §. Vxorē at deprehensam nō licet occidere. ff. de si adulterium § si maritus Est autē stuprum societas turpis vel cōsortiū turpe. et cōmittit in hōinem vel viduam nisi meretrix sit vel licita concubina. Item cōmittit in puer. ff. de l. in. § i. et. l. stuprum. i. §. et. § i. Pena stupri ē si honesti sunt q deliquerunt vt publicetur ps dimidia bōz. si hūiles sunt relegantur et in corpe coercent Insl. de pub. iudi. § i. § iure canonico vi. c. i. 7. ij. et de adul. et stupro. vbi habet q stuprans hōinem tenetur eā dotaē et ducere in vxorem. et si nō vult cū ea hē ultra dotem corpuliter castigabit Incestus at cōmittitur cum cognata vel affine. et si cōmittat cū adulterio grauius est q adulterium fm leg. alle. eadem pena punit. ff. de si adulterium cū incestu § fm canoēs simplicit et indistin. de incestus vincit adulterium vt. xxxij. q. v. septima § sunt enī. et. ca. adulterij malum Et qui hodie contrahit sciēte cum affine vel cōsanguinea est ipso facto excommunicatus cle. vnica de cōsan. et affi.

Si quis eam cuius tutor fuerit corruerit
Dicit. s. in genere de stupro. nūc in specie ponit de tutore q corruerit eā cuius fuit tutor. et scias q maior pena imponit tutore qui fuit vel adhuc est tutor Idem in curatore vt. ff. de l. q pupillam

Noni libri Codicis

Item minor q̄ raptori .i.e.l. vnica vbi h̄
q̄ est pena deportationis et fise? vindi-
cabit vniuersas eius facultates.

De mulieribus que se prijs seruis iunxerunt.

Quia h̄ dī p̄mitti stupr sp̄ale acri?
punit q̄ alias seru? enī cōburit mulier
subit penā capitalē bona ei? pueniunt
ad cognatos mulieris .i.e.l. vnica.

Id legē iuliaz de vi publica vel priuata.

Glo. rub. cōtinuat. dicit de maiorib?
crimib? seq̄tur de minorib? vel q̄ in pre-
dictis violētia cōmittit. de hac violen-
tia dicit et q̄ lex iulia tractat de ea vi.
et id dicit de ea interpretāda corrigenda
et supplēda et q̄ sit pena vi. .i.e.l. ij. fm g.
rubice. Est at̄ vis publica q̄ cū armis
facta ē violentia .ff. e. l. ij. et iij. et pena
ei? ē in liberos deportatio. serui occidū-
tur si inscio dño vim cōmiserūt. His pri-
uata ē q̄ cōmittit sine armis et ē ei? pe-
na ademptio tertie ptis bonoz .i.e. tuto-
ris et amissio dignitatis .ff. e. l. i. vi. tex.
in .y. Item lex iulia instl. de publi. indi.

De raptu virginuz seu viduaz necnō sanctimonialium.

Glo. ru. cōtinuat sp̄aliter de q̄dam
rapina vl' violētia dicit p? cōnaturalez
tractatū de vi. Et dicit q̄ imponit pena
raptori ita demū si rapuit honestā muli-
erez aliud si meretricē .i.e.l. i. nec distin-
guitur volēte muliere id faciat an inui-
ta et vtz sponsā suā an aliā et vtz cōiu-
gatā vel nō coniugatā. l. vnica .i.e. Hoc
pcedit fm legl. De iure canonico rapt?
nō cōmittit in sponsā et in volētē et ra-
ptor p̄t cōtrahē m̄rimoniu cū rapta vi.
et de raptorib? .c. pe. et etiā de pena ra-
pt? q̄ sit vi. in .c. cū fm leges de here.
li. vi. et i. l. vnica .i.e. et in aut. de mulie. q̄

ap̄ijs rap. nubūt coll. ix. fm canōes ra-
ptor efficit seru? rapte nisi velit se redi-
mere. xxxvi. q. i. de raptoribus.

De emendatiōe ser- uorum.

Dicit. s. de iniusta vi. h̄ tractat de ius-
ta. Olim enī dñs habebat prātē vite et
necis in seruū et poterat eū occidē. hor-
die distinguit an occidat iusta causa et
tūc nō tenet. ff. de .h. sig. qui seruū. aut si
ne causa et tenet de q̄ in vi. instl. de his
q̄ sui vel alie. iuris sūt. fm prātē et .y. vl.

De emendatiōe pro- pinq̄uorum.

Idic sciendū q̄ hec est lex vnica que
tribuit prātē seniorib? p̄pinq̄is corri-
gendi minorū delicta p̄ q̄litate delicti
cū moderamine tñ q̄dam et iure q̄l pa-
trio vt in immensū non extendatur hec
līa nam si atrocitas facti ius domesti-
ce emendatiōis excedit tūc iudicis est
notio vel cognitio. d. l. vnica.

Id legem corneliaz de sicarijs.

Glo. rub. cōtinuat quia in violētijs
committitur homicidium de eo dicit q̄
per legē corne. de sicarijs punit Et est
sicca latens cultz sed teluz large inter-
pretatur vt omnia arma comprehēdat
instl. de publi. iudi. .y. Item lex cornelia fz
glo. rubrice et sic sicarij .i. homicide vi-
cuntur a sicca Et tenetur hac lege qui
hoīez occidit vel eum qui hominis oc-
cidendi causa cum telo ambulat. Item
et venefici hac lege puniuntur qui ar-
tibus odiosis tam venenis q̄ susurris
magicis homines occiderunt instl. de
publi. iudi. .y. Item lex cornelia et plūes
alios q̄ tenent hac lege vi. in l. i. .i. .ff. e. et
.y. i. .ff. e. Item qui castrauerit hominem
et qui fecerint ad hoc instrumēta et qui
k i.

Tituli.

patiuntur hoc sponte et se obtulerint ff. e. l. iij. §. ij. et. l. hi quoq. Est at pena legis cornelie q. altiores deportantur humiliores bestiis subiiciuntur. ff. e. l. iij. §. vi. et. l. pe. vel dic q. prosequimur homicidas ferro quia eos occidimus hodie ff. e. l. iij. §. sed solet.

De his qui parētes vel liberos occiderunt

Uisum est s. de homicidio in genere nunc in specie ponit de quodam nephario homicidio quod proprio nomine paricidium vocatur Et committitur paricidium ubi quis aliquem parentum occidit vel aliquis ascendentium occidit aliquem de descendentes in infinitum vel illi parentes Item in quibusdam collateralibus h. locum ut in fratre patrueli et consobрино et proxioribus et in affinibus quibusdam ut in uxore viro nuru genero vitrico pugno et socero. ff. ad le. pompeii. de pa. l. i. et. l. sciendum Item qui prestiterit opem Et est eius pena ut paricida virgis sanguineis s. beratus deinde in culeo insinatur cum cane et gallogallinatio et vipera et similia deinde in mare profundum culeus iactetur vel in amnem proximum vel si h. non sunt proxime bestiis subiiciatur. ff. ad le. pompeii. de pa. l. pe. et vi. in fl. de public. iudi. §. alia. deinde lex in tex. et glo.

De maleficis et mathematicis et ceteris filibus

De homicidiis s. visum est sed quia homicidia quandoque committuntur veneno et arte magica ideo de his ponit Dicuntur autem malefici q. dicunt se habere et scire artem diuinandi Et iidem dicuntur mathematici et debet scribi sine aspiratione h. alias enim significat quadratum fm glo. rubrice hic Ubi s. Scire facit mathesis sed diuinare mathesis Et hi penam capitalem patiuntur. Inemo.

§. e. Et subiicit rubrica. et ceteris filibus. ut diuinatores auguribus auruspibus Augures sunt qui circa somnia diuinant garruli vel volatili auium et isti non dunt ad limem alterius accedere alioquin puniuntur pena ignis et eos consulentes deportantur §. e. l. iij. Auruspices sunt q. circa auram diuinant ab aure inspectio ne Sunt et alij q. arte magica vice innocentium insidiantur animos mulierum ad libidines flectunt et hi bestiis subiiciunt. l. mlti §. e. Item quidam seruāt dies creticos volentes adire hereditatem illo vltimo die vel intrare domum vel induere vestem l. cretionum dies. ff. de iure deli. tales omnes puniuntur fm leg. de his et filibus multis vi. xxvi. q. i. et ij. p. totum

De sepulcro violato

Glo. rub. continuat de viuis violatis dixit nunc de mortuis et eorum domibus scilicet sepulcris §. e. l. qui sepulcr. Nunc sciendum q. dicitur violatum sepulcrum quando eius conditio redditur quoque modo deterior puta dirupto sepulcro corrupto vel lapso vel statua de monumento euulsa siue sit applibata siue affixa monumento siue non Et intendit contra violatorem sepulcrum accusatio et actio in factum et interdictum quod vi aut clam Et habet locum in sepulcro civium romanorum violato non hostium Est autem sepulcrum in quo aliquis est reconditus et humatus fm glo. in l. cōes. ff. communia prediorum. Monumentum est locus sepulture adaptatus in quo nondum quisque est impositus et vi. hic aut. ita qui domum que dicit q. si quis domum moribundi intrat et ipsum vel suos molestat aut rebus eius non seruato legali officio signacula imponit ab actione post mortem eius cadat et alter tantum exigitur ab heredibus iniuriati et infamatur Eadem pena puniuntur qui

Doni libri Codicis

eo moriente circa finis peccat qui exequias prohibet et vi. auc. sed nec. e. q. infra nouem dies ab obitu numerandos nullus potest aliquem molestare ex de/ functi persona et aliqua cautio vel qd si/ mile fiat inutile est et quomodo accusa ti hoc crimine puniuntur vi. ff. e. l. vi. et per totu et vi. qd dixi. ff. e.

Ad legē fauiam de plagiarijs.

Alium est s de plagio id est homici/ dio quod parentibus et liberis inferitur nunc de omni plagio id est plaga vel do/ lore quod parentibus vel dominis a qli/ ber inferitur et q super hoc lata est lex fa/ uia de plagiarijs. videam de eis Et h/ locum hec lex cu quis liberu hominem vel seruū alienū sciens vedit vel ex al/ ia causa alienat et imponitur pro illo crimine pena capitalis .l. vi. ff. e. de quo tamen vi. instil. de pub. iudi. s. est et in/ publica.

Ad legē iuliā viscel/ liam.

Dictu est s de lege fauia videam de lege cornelia de falsis sed q qdā falsi sum committit a liberto asserente se in genuū esse et qm lex viscellia super hoc posita est ideo ponit de ea Et habet lo/ cum quando libertus appetit ea que inge/ nui tñ conueniunt puta aspirat ad ho/ nores et dignitates asserendo se inger/ nuū. Si aut libertu se cōfiteat eligi p/ si penuria sit hoīm impetrato iure au/ reorū annulor. ff. de decu. l. eos q. ff. eo. l. vnica. Pena libri q contra legē viscel/ liaz appetit honores est vt extra ordinē pro q̄litate delicti patit penam .ff. ad le. cor. de fal. l. eos q. s. qui se. et vi. text. et glo. in. d. l. vnica.

Ad legē corneliā de falsis

Sup posuit ad legē viscelliaz q de q/ dam mendacio loquitur specialiter. nunc ponitur generaliter de omni falso. Est autem falsum immutatio veritatis vt in auc. de instrumen. caute. in prin. coll. vi. Et dicit immutatio eo q falsatores student mutare ea que vera sunt vt fal/ sa videant verisilia Et hos falsatores lex cornelia prosequit et est pena eorū deportatio nisi in qbusdā casib⁹ et con/ tinet deportatio publicationem bonorū In seruos autē est eius pena vltimum supplicium. ff. e. l. i. s. vlti. instil. de publi. iudi. s. Item lex cornelia Et habet lo/ cum pena quando dolo commissum est falsum non aliter. ff. e. exemplum Et cō/ mittitur multis modis scriptura sine scribat falsum siue debeat Item dicto vt in teste. Item facto vt in moneta et mē/ sura etc. vi. hic et. ff. p. totum.

De his qui sibi as/

scribunt in testamento.

Quia hi qui sibi ascribunt in testamē to lege cornelia tenentur de qua s dictu est ideo de his ponit Et scias qui sibi as/ scribit aliquod cōmodū in testamento vt puta hereditatem legatu fiduciā sum et similia incidit in penam legi. cor/ nelie de falsis. l. i. et. l. que in testamēto ff. e. Item si illi ascribo qui est in pote/ state mea vel in cui⁹ potestate sunt vel qui mecu ē in potestate alterius inci/ do in. l. corneliā. ff. e. l. de eo sed si testa/ mētator spēali subscriptioe sua dicat se agnoscere legatu qd quis sibi ascripsit valet legatu secus si generaliter nō no/ minādo psonā ascribet. qz nō valz nisi q̄ntum ad filios vel seruos testatis nō

k ij

Tituli.

Extraneos. ff. e. l. i. § inter. et. l. diu. § pla
ne. si autem dicto legatū non incido in
legem cornelia z valz legatū s de testa.
l. dictantibus.

De falsa moneta

Quoniam non solū predictis modis
falsum cōmittitur et punitur sed etiam
in moneta et ideo ponit de ea q̄ graui
or imponitur pena q̄ sup alio falso. Et
habet locum accusatio de falsa moneta
cum quis fabricauit falsas monetas vel
fabricari fecit vel super ea dedit consili
um et auxilium vel fabricari non prohi
buit. ff. e. qui falsam monetam De pena
fabricantis falsam monetam que est cō
seruationis vi. l. pe. § e. et vi. l. i. § ad ore
§ e. Item si quis aureos nūmos tingat
vel radat patitur capitalem penam. ff. e.
qui nūmos Item inculpatus hoc crimē
ne debz torqueri vt confiteatur socios
suos. l. i. § e. de materia vi. in. c. q̄nto ex
tra de iurciur.

De mutatione nois

cognominis. prenominis.

In. l. vnica. § e. habetur q̄ licitum est
mutare nomen p̄nomen siue cognomen
sine aliqua fraude in libero homine. si
autem fiat in fraudē tenetur pena falsi
Seru. nūq̄ potest mutare nomē quia
presumitur fraus. ff. e. l. falsi in prin. ita
dicit glo. hic in. l. vnica vi. nota. in proe
mio vi.

Ad legem iuliam de ambitu.

Sicut lex cornelia punit falsarios
cupidos in pecunia ita hec. l. ambicio
sus id est cupidos in honore Et habet
locū hec lex cuz quis pecunia se facit et
ligi ad aliquam administrationem non
in ciuitate rhomana. in ea enim eligit
princeps magistratuz sed in municipio

vel in ciuitate alia qua non princeps s
populus habz electionē. ff. e. l. i. i. R. de
quo tamē vi. per bar. in. l. barbarius. ff.
de offi. preto. an et quando quis precio
potest obtinere administrationem et in
c. i. et ij. e. ne. pre. vi. suas sub. anu. cen.
conce. Item locuz habet pro nouo ve
tigali instituto z in eo quē ingredit do
mum cognoscentis de criminali causa si
ue sit accusator siue accusatus et impo
nitur pena centum solidoruz et infamie
ff. eo. l. i.

Ad legē iuliam repe tundarum.

Glo. rubrice continuat post honores
habitum per ambitionem facit id ppter
quod petijt. id est aliquid iniue accipit
per se vel per aliū de quo hic dicit Et
dicit repetundarū alias repetēdarū fm
gramaticos sez pecuniarū Et habet lo
cum in multis casibus. ff. e. per totum
et § e. per totum fm glo. rubrice Et har
bet locum quando habentes publicum
officium data vel promissa pecunia ali
quid faciunt vel omittunt iniuste quod
alias facere vel omittere minime debe
rent vt si pecunia accepta indicant vel
puniunt aliquem in fauorem dantis vl
promittentis pecuniam Et est pena ci
uilis eius quadruplum. l. i. § e. quod tor
tum applicatur fisco. Item et est publi
ca accusatio inducta pro hoc crimine. l.
iubemus § e. et est tunc huius. l. pena
extraordinaria. ff. eo. l. iulius § hodie vi.
in fl. de publi. iudi. § sunt preterea.

De crimine pecula tus.

Quia magistratus electi sepe delin
quunt in pecunia publica auferenda id
ponit de crimine peculatus et q̄ Iulius

Noni libri Codicis

sup eo legem suam tradidit de ea videamus Et h3 locū hec lex quando iudex vel alius sue administrationis tempore publicas pecunias subtrahit et pro pecunia publica intercepta vel quoq̃ mō cōramiata. Item quando publica pecunia cōcrematur vel falsificatur vt si in aurū vel argentū vel es publicuz aliq̃s dat aliquid id est adiiciat ferrū vel siler. Idem in re sacra vt vas ecclie Idem in re religiosa vt in ornamentis sepulcri. Et est pena eius capitalis aīaduērio contra iudices qui publicas pecunias subtraxerunt cōtra alios q̃ tenent hac lege est pena deportationis vi. in ff. de pub. iudi. §. lex iulia peculatus et nō habet locū in pecunia priuari vel alterius ciuitatis q̃ rhomane in his cōmittitur furtum. ff. de fur. l. ob pecuniam et est speciale in ea lege seu accusatione q̃ inchoatur cōtra heredes. ff. e. l. vl. Itē tractatur. ff. eo. de alia lege que dicitur de residuis sed hic non tractatur et habet locum contra eum qui pecuniā publicam in vsu aliquo acceptam retinuit nec erogauit. condemnatus autem illa lege punitur amplius tertia pte q̃ debet. ff. e. l. ij. et ij. §. lege.

de crimine sacrilegij.

Quia lex iulia de sacrilegijs tractat. id de eo crimine ponit Est autem sacrilegium quando sacrum de sacro aufertur vel sacrum de non sacro quis intercipiāt vel nō sacrum de sacro fm canones vt in §. sacrilegium xvij. q. iij. vbi dicitur q̃ tribus modis committitur sacrilegium sed fm legl. primo modo tñ vt quando sacrum de sacro. alias furtum committitur Et est pena eius quia hoc crimen capite luendum est vel minore supplicio. ff. ad le. iuli. pecul. diui. De iur.

re canonico sunt excommunicandi sacrilegi et non ipso facto excommunicati nisi committatur cum incendio et effractione extra de sen. ex. c. conquesti.

de seditiosis et his qui plebem audent

cōtra rempublicaz colligere.

Id est qui commouent populum et faciunt seditiones et tumultus contra consules vel proconsules tales enim debent pati penam capitalem id est mortē §. e. l. i. et ij. Item q̃li sacrilegiū est facere seditionem fm glo. rubrice et si fiat rhome cōmittitur crimen lese maiest. ff. ad le. iuli. maiest. l. i. et dicitur seditio quasi seorsum itio. quia in diuersum vadunt alios trahūt vel a sedo sedas per contrarium.

Quādo civilis actio

preiudicat criminali et an vtraq̃ ab eodem exerceri possit.

Glo. rubrice continuat. dixit de ordinarijs criminibus nunc de extraordinarijs premitit tamen communem titulum ad precedentia et sequentia si ex eodem crimine competat eidem civilis actio et criminalis accusatio an vna preiudicat alteri vel prorsus vel interim Sz dic q̃ non preiudicat prorsus vt §. e. l. vnica nisi in actione et accusatione iniuriarum. ff. de iniur. l. pretor. §. i. et l. qd̃ senatus sz interim preiudicat. ff. de pub. iudi. l. interdum et. ff. vi. bo. rap. l. ij. §. i. fm glo. rubrice et sic si egi de furto civiliter postea possum agere criminaliter ad suspendiū vt in. l. vnica §. e. que ponit multa exempla et. vi. glo. fi. que concludit q̃ habet hec. l. locū nedū in publicis sed etiā in priuatis delictis Et dē

k iij

Tituli.

agi civiliter de crimine quando agit ad
comodū parti applicandū. sed criminali
ter qñ agitur ad penam sanguinis vel
ad penam pecuniariam fisco applicandā
vi. pa. in rubrica eñ de iudi.

De crimine expilate hereditatis.

Dixit s̄ de ordinarijs et publicis cri
minibus nunc ponit de privato et eñ or
dinario crimine Et habet locum istud
crimen cum quis alienam hereditatem
expilat id est spoliat si hereditas nōdū
sit agita vel etiam adita sed res ab he
rede nondum sunt apprehense. ff. e. l. ij.
Et est pena arbitraria. ff. e. l. i. et inten
tatur hoc crimen loco deficientis acti
onis. l. si. e. de quo ibi vi. glo. vi. qd dixi
ff. de effra. et expila.

De vi bonorum ra ptorum.

Glo. rubrice continuat. qualiter cri
minaliter de vi agitur dixit/ nunc civili
ter post crimē expilate hereditatis in q
etiam aliqua vis fit Et est actio quedā
sic appellata que datur contra raptorem
rerum mobilium illi cui vis facta est. ff. e.
l. i. et datur si interueniat vis ablatina
secus si alia vis de quo vi. quod dixi. s̄.
vñ vi. Et in qdruplum datur hec actio
infra annum post annum in simplum. ff.
e. si res et. l. de his et. l. si. et inst. e.

De crimine stellio natus.

Glo. rubrice continuat quia et hoc
crimen extraordinariū est ponit de eo
Et habz locū accusatio ex hoc crimine
quando deficiente alia speciali accusati
one equū est alicui subueniri contra de
linquentem Sicut enim in pecuniaria

causa datur actio de dolo in subsidium
ita et in criminalib⁹ vbiqñq titulus
deficit criminis hoc crimen stellionar⁹
obijcitur/ et dolo interposito tñ locum
habet Done exemplum si rem obligatā
quasi non obligatā vendo vel permuto
vel in solutum do vel etiam obligo nisi
esset primo obligata ad modicum eris
et ex ea potest vtriq⁹ satisfieri. Item
si quis bonis viris mendacia imposuit
ff. e. l. ij. secus si eandem rem diuersis
vendo tunc habet locum lex cornelia
de fal. ff. ad le. corne. de fal. qui duobus.
Et est pena eius criminis extraordina
ria et arbitraria. ff. e. l. ij. S. pena Et dici
tur hoc crimen a stellione animali quo
dam reptili quod est serpenti simile et
est stellionatum id est varium diuersis
q. coloribus pictum vt celum stellis ap
paret esse distinctuz. est ergo accusand⁹
hoc crimine qui veritatis vel varietat
is ⁊ mendaci⁹ reus est vi. qd dixi. ff. e.

De iniurijs.

Dicūm est sup de vi bono. rapt. ac.
et quia rapiendo fiunt iniurie videat
mus quot modis dicatur iniuria et in
quantum datur actio iniuriarum Dicu
tur autem iniuria generaliter omne id
quod non fit iure. Specialiter dicitur
iniuria iniquitas vel iniusticia iudicat
ris. Dicitur et iniuria culpa in lege ac
quilia. Item dicitur iniuria cōtumelia
vi. institud. e. in prin. et sic hic et ibi capi
tur. Et fit tribus modis Re vt si man⁹
inferantur. verbis conuicia dicendo. li
teris vt si quis scribat carmen litteram
vel historiam in alicuius infamiam Ex
iniuria autem competit actio que appel
latur actio iniuriaruz et datur passis in
iuriam per se vel per alium Datur autē
in tantum quantum iniuriam passus ad
auimum reuocauerit vt si dicat prius

Libri noni Codicis

vellem tantam summam amittere q̄ pa-
ti talem iniuriam. §. pena inst. l. c. vbi vi.
et de materia vi. in. c. cum te. extra de re
iudica.

De famosis libellis.

Hic est lex vnica que precipit vt ne-
mo famam alterius laceret per famosū
libellum et imponitur pena capitis ei
qui libellum famosum inuentum non
corrupt sed alij manifestauit sic et im-
ponitur auctori famosi libelli de quo la-
tius tñ tractat s̄ titu. proxi.

De abigeis.

Quia abigei extra ordinem puniuntur
vt et qui committunt stellionatum
ideo de eis ponit Sūt autē abigei qui
bus est cura dolo malo alienis insidias
ri animalibus aut iumentis et ita ea
transponere vt in auct. de nup. §. mino-
res coll. iij. et. ff. c. l. i. §. abigei. et sic qui
pecora alicuius a pascuis subducit anti-
mo et studio abigendi. Et hanc artem
exercens vt per aliquod signum quod
facit ipa animalia fugiāt et sic ipse reci-
piat vel alius committit crimē abiger/
atus et est pena capitalis seu gladij. l. i.
ff. eo. et hoc vbi frequētius comittitur
vt ibi.

De nili aggeribus nō rumpendis.

Glo. rubrice continuat Sicut anima-
lia abducuntur vt sup̄ titu. i. sic et aqua
nili de quo dicit hic Sciendum q̄ quia
non pluit in egypto sed nilus id est flui-
men sic dictum certis vicibus egredi-
tur et inūdat agros 7 ideo aggeres ibi
sunt vt aquam contineant de nili agge-
ribus non rumpendis dicamus Statu-
it at. l. vnica §. e. q̄ nili aggeres rūpere

vel nili fluminis valla fluentis de pro-
prijs et vetustis vsibus intra xij. cubi-
tum vsurpare nephās et damnosissimū
est in egypto. Et pena huius criminis
est vt in codez loco vbi ruperit nili ag-
geres vel vsurpauerit valla vt dictūz
est flamma cōburatur. et conscij et par-
ticipes sceler. deportantur et bona eoz
publicantur §. e. l. vnica vbi vi. glo. que
dicit idē dicendū de alijs fluminibus.

De his qui latrones

vel alijs criminibus reos occultauerit.

Glo. rubrice continuat Abigei et alij
delinquentes occultantur ab alijs et sic
occultantes alienum delictum suum fa-
ciunt. ideo de eis dicit Et sciendum q̄
qui reos criminis occultauerit vel eis
se sociauerit pari pena cu ipis puniuntur
et qui latronem quem potest non offert
iudici in dispendio facultatum pro qua-
litate persone plectetur. l. i. de recepta.
Idem in dantibus consilium de quo
vi. cle. si quis suadente. de pe. et ibi est
glo. notabilis est rex. in. l. i. §. e. vbi vide
et quod dixi. ff. de recepta.

De requirēdis reis.

Glo. rub. cōtinuat Si accusat p̄sens
s̄ dixit. nūc si absens Et dicit hic reus a
reatu de quo accusatur non a re Et scis
as q̄ requiri debent illi tñ qui accusari
possunt Itē absentes etiam requirun-
tur Requiritur autem absens per edi-
cta vt in pecuniaria causa et ante lit.
cont. et p̄ et si requisitōe facta nō veiat
ad cāz ānotat absens et in scriptis redi-
git q̄ est accusatus et nō venit et idē ei
bona in publicum vel commune deducuntur
et ita obsignantur bona eius idē
est a publicis personis designantur vt
deuoluantur in publicum nisi ille ven-
k iij.

Tituli.

at. ff. e. l. vlti. annotatiōe facta interum debet vocari per edicta et si non venerit infra annum tunc dēum occupantur bona sed et infra annum occupantur que mora deteriora sunt vt tamen scribitur eorum precium. ff. e. l. vlt. sed diffinitiva ante l. l. contl. regulariter nō est ferenda in absentem.

De questionibus

Quoniam in accusatiōe necessarie sūt questionēs videndum quid sit questio et quis potest torqueri et in qua causa et qualiter debet inquisitio vel questio fieri et quis sit eius effectus Et autem questio inquisitio veritatis per tormenta Item non sunt tormenta in immensū adhibenda Et quis potest torqueri dic q liber et seruus si veritas aliter inuestigari non potest. ff. eo. l. diuus et quid requiritur ad hoc q torqueatur quis vi. an. c. cum in contemplatione extra de re. iur. l. vbi dicit q i initio nō est a questionibus inchoandum et vi. l. i. ff. e. l. i. et l. milites. j. e. De materia late per pa. in. d. c. cum in contemplatione.

De abolitionibus.

Dicitur est sup de accusatiōe videamus de abolitione accusationis scilicet quid sit abolitio et qualiter fiat Est aut abolitio peremptio accusatois Vel est ab inchoata accusatione de licentia iudicis cessatio Et fit tribus modis Vno modo p principē i. eius licentia spōte sua id facientem propter diem insignem aut ob rem prospere gestam Alio modo per accusatorem postulantem et potest tribui a quibus ordinario et causa cognita debz indugeri Tercio modo fit per mortem accusantis vel accusati vel biennio transacto sine culpa accusatoris

ff. e. l. abolitio. alias autem non potest accusator desistere ab accusatione inchoata et si desisterit incidit in turpilianū de quo vi. gl. in verbo gratia. extra de collu. de te. c. i.

De generali abolitioe.

Et fit generalis abolitio per solum principem vel ad honorem domus diuine vel propter publicam leticiam vi. quod habetur vt in. l. si interueniente. ff. ad turpil. et de aboli.

Et infra certū tempus criminalis questio terminetur.

Glo. rub. cōtinuat Accusatiōe instituta opus est finire. et infra quāntum tēpus dic q infra bienniū. l. si. j. e.

Ad senatus cōsultū turpilianum.

Quia pleriqz accusatores tergiversantur i. ab accusatiōe in vniuersū desistūt vt. ff. e. l. i. §. tergiversari. Itō ponit ad senatū cōsultū turpilianū qd illud crimē psequi et hz locū qn quis ab accusatiōe publici criminis causa ordinata desistit. ff. e. l. i. nō ei hz locū in puato crimine ff. e. l. si qd. §. si stellionat. Et dī desistit qui in totū aim accusandi deposuit nō ipe trata abolitiōe vel nō habita licentia a pncipe pena huius senatus est infamia et quinqz librarum auri et extraordinaria pena vi. glo. in. c. i. de collu. de re. extra. et sic patet quis dicat tergiversator.

De calumniatorib.

Est aut calumniator fm glo. rubricē qui falsa crimina scienter intēdit. ff. ad turpil. l. i. de quo si criminaliter agitur in talione est pena sup de accusa. l. fina. si civiliter pecuniaria sup de episco. et cleri. si qua per calumnias Et idco nō

Libri noni Codicis

si civiliter pecuniaria s. de epis. et cleri-
si qua per calumniam. et ideo nō q. te/
meritas accusatorum tribus modis pu-
nietur vt per turpilianum de quo s. pro-
xi. Item si nō deistat sed diuersam pe-
tem adiunat proditur causa sua illi con-
ueniuntur extra ordinem quia sūt per-
nariatores. ff. de pua. l. ij. et dicit etiam
peruicator qui vera crimina occultat.
vi. glo. rubrice s. titu. proxi. **Un?** Ter-
guerlator delistit peruicator. **Oculu-**
tat veruz. profert calumnia falsum. vi.
etiam glo. insil. in prohe.

De penis.

Glo. rubrice continuat ad delicta p.
missa supponit penas. Est autē pena deli-
cti vel pro delicto satisfactio q. lege vel
ministro legis imponitur. Quid autē sit
multa et de differentia inter penam et
multam vi. qd. dixi s. de modo multa.

De sine iussu princi-

pis certis iudicib. liceat confiscare

Glo. rubrice cōtinuat Inter ceteras
penas est vna scz confiscatio quā cuius-
bz iudici imponere non licet id est in fū-
scū deducere Item sciendum q. confis-
catio quandoq. sit per legem vt ppter
incestas nuptias et tūc quia ē ordinaria
pena statuta a lege quilibz magistratus
etiaz municipalis cognoscere pōt. qñq.
non est statuta a lege et iudex vult ex
arbitrio eam imponere et nō potest nisi
sic in summa administratiōe vi. l. vnica
f. e. cum glo.

De bonis proscripto-

rum seu damnatorum.

Glo. rubrice continuat sic quid de bo-
nis cōdemnatorz fiat dicit. Est autē pseri-
prio aduersus absentem iudicialis p-
nunciatio. vel proscriptio est bannitio
ppter delictū extra territorium alicuius cū

uitatis aduersus absentes vt in posses-
sione ibi procul agat/ et remanent eoz bona
et dānatorz ad mortem apud hēdes eoz
ascendentes et descendentes et collate-
rales vsq. ad tertiū gradū. Hoc pcedit
in quocūq. delicto auc. bona damnatorz
f. e. nisi in certis criminibus scz herelis
et lese maiestatis.

De bonis eoz qui

mortem sibi conscuerunt.

Hic tractat de bonis eoz qui se ipos
occidunt. Et dic. bona eoz debent infu-
scari. l. vnica. f. e. hoc verū si quis se ipm
occidat metu mortis vel criminis sec-
si ex impatientia doloris. l. ij. s. qui test-
fa. non. pos. Itē pcedit ista lex si metu
criminis aliqs se ipm interficiat accu-
satiōe pposita et cōdemnatiōe secuta p
casū fm vnā lecturā. l. reoz. f. de iure su-
sci. li. x. alias si accusatio nō est pposita et
cōdemnatio nō est secuta bona nō aue-
rūt heredib. Itā lecturā intellexit ibi
bar. qñ ante mortē nō erat de crimine
accusatus vel in eo dephensus tūc enī
se occidēdo habet pro cōfesso et cōdem-
nato de crimine nec eēt op. noua accu-
satione et vi. gl. in. d. l. reoz q. dicit mul-
tū notabilē q. istud corrigit hodie per
auc. bona dānatorz s. titu. proxi.

De sententiā passis

et restitutis.

Glo. rubrice cōtinuat q. damnati res-
tituunt de hac dicit. Et sciendū q. si qd.
indulgentia libere a pena tūc neq. fa-
mā recusat neq. bona si autē restituit in
integz totū recusat et dignitates et ho-
nores. f. c. l. i.

Sequuntur tituli li- bri decimi Codicis